

Aan:

- Provinciale Staten van Gelderland
- De Gemeenteraden die deelnemen in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Achterhoek

Hengelo, 26 maart 2014

Onderwerp:

- Jaarstukken 2013
- 1^e Begrotingswijziging 2014 en
- Begroting 2015

Geachte statenleden, geachte raadsleden,

I. Inleiding

Hierbij bieden wij u de volgende (ontwerp) documenten aan van de Omgevingsdienst Achterhoek.

1. Jaarverslag en jaarrekening 2013 van Ernst & Young Accountants LLP (het accountantsrapport wordt u separaat toegezonden).
2. 1^e begrotingswijziging 2014 en
3. Begroting 2015.

De omgevingsdienst Achterhoek is een gemeenschappelijke regeling waaraan de volgende decentrale overheden deelnemen:

- Gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost-Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk en Zutphen.
- Provincie Gelderland.

De ODA behandelt voor de partners de aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht (milieudeel), toetst meldingen, houdt toezicht op en handhaaft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daarnaast adviseert de omgevingsdienst Achterhoek gemeenten en provincie (op verzoek), bij de opstelling van beleid en bij specifieke ontwikkel- of uitvoeringsprojecten.

Start van de ODA

Op 1 april 2013 zijn we heel enthousiast als nieuwe dienst gestart met ongeveer 65 medewerkers uit 11 organisaties.

In de aanloop naar de vorming van omgevingsdiensten, een landelijke afspraak om te komen tot een landsdekkend stelsel voor de uitvoering van milieutaken, zouden medewerkers in de Achterhoek worden gedetacheerd bij de ODA. Op basis van voortschrijdend inzicht is deze keuze kort voor de start van de ODA gewijzigd en zijn de medewerkers op 1 april 2013 bij de ODA in dienst getreden.

Dit proces is bijzonder goed verlopen en de medewerkers voelen zich thuis in hun nieuwe organisatie.

Wat brengt de ODA

Wat brengt de ODA nu voor de partners en, minstens zo belangrijk, voor de Achterhoek? De bundeling van kennis en kwaliteiten van onze medewerkers heeft vanaf de start ertoe geleid dat we meer kwaliteit kunnen leveren. We kunnen de kennis en ervaring breed inzetten in de Achterhoek. We maken gebruik van de lokale kennis van de medewerkers en dit kan worden aangevuld door anderen.

We zijn ervan overtuigd dat we hiermee een belangrijke bijdrage leveren aan het verbeteren of in stand houden van de leefbaarheid en veiligheid in de Achterhoek.

Is dit vanzelf gegaan?

Dat is zeker niet het geval. Een nieuwe organisatie ontwikkelt zich met vallen en opstaan. We kennen knelpunten, met name op het gebied van ICT, omdat we gebruik maken van systemen van de partners. We sluiten aan op de processen van onze partners omdat we in opdracht werken van het bevoegd gezag. We zoeken voortdurend naar verbetering van werkprocessen om deze knelpunten op te lossen. Ik ben er trots op u te kunnen melden dat we daar goed in slagen. Onze medewerkers zijn creatief en denken vooral in oplossingen in plaats van problemen. Echter, dit zijn geen toekomstbestendige of efficiënte oplossingen. Daarom zijn er twee onderzoeken gestart. Eén onderzoek richt zich op de noodzakelijke oplossing voor ICT-problemen. Het andere onderzoek beslaat de ondersteuning van de organisatie die nu nog is belegd bij 6 verschillende partners. Dit is onvoldoende efficiënt is en vergt te veel coördinatie.

Missie en visie

In de tussentijd hebben we als organisatie een visie en missie ontwikkeld. Het gaat vooral om aanscherping en concretisering van wat er in de aanloopfase in het bedrijfsplan is verwoord. Onze missie is: De ODA draagt op efficiënte wijze samen met haar opdrachtgevers zorg voor een gezonde, schone, veilige en duurzame leefomgeving in de Achterhoek.

Om dit te bereiken hebben we onze visie als volgt geformuleerd:

Wij willen een organisatie zijn die:

- in nauwe samenwerking met de opdrachtgevers een compleet pakket aan WABO-brede producten levert;
- integrale dienstverlening biedt met oog voor de klant en de totale leefomgeving;
- praktisch, efficiënt maar ook klantgericht werkt: liever bewust maken dan handhaven;
- medewerkers uitdaging en ontwikkeling biedt, daarbij gebruik makend van elkaars kracht en eigen verantwoordelijkheid;
- slagvaardig en innovatief is en gericht op de toekomst;
- uitgaat van vertrouwen en bijstuurt waar nodig.

De gemeentelijke verkiezingen zullen onvermijdelijk leiden tot wisselingen in het bestuur en tot wijziging van portefeuillehouders binnen de colleges en de raden. We gaan er alles aan doen alle nieuwe betrokkenen zo goed mogelijk te informeren over de interessante wereld en ontwikkelingen van de ODA.

II. Jaarstukken 2013

De jaarstukken 2013 bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening.

Onze accountant Ernst & Young Accountants LLP heeft de jaarrekening 2013 gecontroleerd. Ernst & Young is voornemens zowel voor de getrouwheid als voor de rechtmatigheid een goedkeurende verklaring af te geven.

Het accountantsrapport zal u separaat worden toegezonden.

Financiële uitkomsten

De jaarrekening 2013 sluit met een batig saldo van € 447.000

Belangrijkste oorzaken:

Voordelig	
Vacatureruimte	€ 244.000
Loonsommen, opleiding, dienstreizen	€ 212.000
Personeel van derden	€ 122.000
Detacheringen	€ 56.000
Organisatie ondersteuning	€ 32.000
Totaal voordelig	€ 666.000
Nadelig	
Bijdragen deelnemers	€ 132.000
Bedrijfsvoeringskosten	€ 75.000
Bovenregionale taken	€ 12.000
Totaal nadelig	€ 219.000
Voordelig resultaat	€ 447.000

Bestemming batig saldo

In artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling is bepaald dat een batig saldo van de begroting of jaarrekening wordt toegevoegd (impliciet) aan de reserves tot een maximum van 2,5% van de jaarlijkse exploitatielasten of € 500.000 en wel de laagste van deze twee.

Aangezien de Omgevingsdienst Achterhoek per 1 april 2013 is gestart, beschikt de dienst (nog) niet over reserves.

De exploitatielast over 2013 beliep € 4.023.778.

De verplichte reservering ter vorming van een algemene reserve bedraagt aldus € 100.000.

Resteert vervolgens een bedrag van € 347.000.

Wij stellen u voor dit bedrag als volgt te bestemmen:

1. Ingevolge de CAR-UWO een bedrag van € 500 per persoon ten behoeve van een persoonlijk opleidingsbudget voor alle ODA medewerkers. In totaal belooft dit € 35.000.
2. Wij hebben onlangs plannen gepresenteerd voor noodzakelijke ICT voorzieningen ten behoeve van de omgevingsdienst. Wij stellen voor het restant zijnde € 312.000 hiervoor te reserveren.

III. 1^e Begrotingswijziging 2014

Het is een jaar geleden dat het algemeen bestuur van de ODA de begroting 2014 heeft vastgesteld.

Diverse ontwikkelingen nopen tot aanpassing van de begroting 2014.

Daartoe bieden wij u deze 1e wijziging van de begroting 2014 ter vaststelling aan.

De belangrijkste mutaties betreffen:

- Informatiebeleid en ICT.
- Verandermanagement.
- Wijziging geldstromen als gevolg van de decentralisatie van provinciale bevoegdheden en
- Uitbreiding bovenregionale taken.

Voor een uitgebreide inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar bijgaande

1^e begrotingswijziging 2014.

In deze wijziging stellen wij voor het tekort van € 412.000 te dekken door:

- 1) Een bedrag van € 312.000 te onttrekken aan de reserve "ICT-voorzieningen".
- 2) Een bedrag van € 100.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

IV. Begroting 2015

De begroting 2015 hebben we opgesteld met inachtneming van de uitgangspunten zoals door het algemeen bestuur op 18 december 2013 vastgesteld.

Informatiebeleid en ICT

Voor elke omgevingsdienst zijn efficiënte processen en adequate ICT-voorzieningen voor informatie-uitwisseling met de partners cruciaal. ODA loopt in de dagelijkse praktijk tegen een reeks van beperkingen aan die de bedrijfsvoering zodanig hinderen dat op zeer korte termijn naar een andere oplossing moet worden gezocht. Daarom heeft het dagelijks bestuur de directeur opdracht gegeven tot het (doen) opstellen van een informatiebeleidsplan voor de ODA. Deze opdracht is verstrekt aan Quarant.

De conclusie van Quarant is: "De ODA is met de huidige manier van werken – gebaseerd op de huidige hulpmiddelen en ICT-ondersteuning – niet in staat om de doelen, gesteld in het bedrijfsplan, te realiseren.

Het management van de ODA heeft met de huidige werkwijze op basis van de verlengde kabels en de huidig beschikbare ICT-ondersteuning onvoldoende inzicht in kengetallen om te sturen op het proces. Er kan niet of nauwelijks worden gestuurd op de gewenste output en procesinformatie. Er wordt inefficiënt gewerkt als gevolg van de gemaakte keuzes. Er is onvoldoende zicht op de bedrijfsvoeringkosten. Het is niet inzichtelijk hoeveel werk er binnenkomt, onderhanden is en met welke doorlooptijd het werk wordt afgehandeld. Er is geen voorspelbaar overzicht te maken van de kosten in de ICT-ondersteuning zoals deze nu is geregeld. De onpraktische werkwijze met de verlengde kabels en een niet goed werkende ICT-omgeving resulteren in productiviteitsverlies en daarmee tot extra inzet van medewerkers om de gewenste productie te realiseren".

Anders gezegd: de ODA kan niet "in control" komen op de productie en werkprocessen, ondanks de inspanningen van velen.

Verandermanagement

In de loop van 2013 groeide het besef dat de wijze waarop de ODA zelf en de organisatie ondersteuning was georganiseerd niet altijd even efficiënt is.

Daarom is opdracht gegeven tot een onderzoek dat is uitgevoerd door Langedijk SWO. Dit bureau heeft onder andere gesproken met de gemeentesecretarissen van alle deelnemende gemeenten en het (concept) rapport is in het DNA (Directeuren Netwerk Achterhoek) en het DB besproken. Dit heeft geresulteerd in de "Rapportage scenario's ondersteunende diensten ODA".

De resultaten van het onderzoek zijn op 18 december 2013 gepresenteerd aan het algemeen bestuur. In deze vergadering is besloten de organisatie ondersteuning onder te brengen bij één partner in de gemeenschappelijke regeling. De uitvraag wordt op dit moment voorbereid.

De organisatie van de ODA beschikt over deskundigen op het gebied van milieu, specialisten, één managementassistente, twee managers en een directeur. Daarnaast is tijdelijk vanuit het opstartkapitaal formatie toegevoegd. De ODA verkeert nog in een opbouw fase. De komende jaren is "veranderkapitaal" nodig om de opbouw te kunnen realiseren.

Als lerende organisatie blijven we ons verder ontwikkelen. We werken anders dan onze partners (o.a. op diverse locaties, tijd- en plaats onafhankelijk) en dat is ook onze kracht. Op deze manier kunnen we dichtbij burgers en bedrijven werken en adviseren. We moeten de organisatie goed en efficiënt kunnen inrichten en nieuwe ontwikkelingen kunnen volgen. Dit geldt voor de inrichting, sturing en ontwikkeling van de organisatie en processen en de ontwikkeling van medewerkers. Daarom zetten we capaciteit in om het management hierover te adviseren en te ondersteunen. Ook hiervoor vindt u een voorstel in deze begroting.

Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen aan de ODA stijgen per saldo met € 1.625.000 vooral als gevolg van de vervallen bijdragen van de provincie (€ 1.034.000). Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd door enerzijds een hogere gemeentefondsuitkering (€ 1.082.000) anderzijds lagere bijdragen aan de Regio Achterhoek (€ 178.000).

De gezamenlijke Achterhoekse gemeenten hebben afgesproken dat de inwonerbijdrage van de gemeenschappelijke regelingen alleen mag stijgen als de gemeenten ook meer financiële middelen uit het Gemeentefonds ontvangen. Ingeval de gemeentefondsuitkering daalt, behoren ook de inwonerbijdragen te dalen. Daarbij zijn van belang het nominale accres van het Gemeentefonds (voor 2015) en de prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product (BBP) uit de septembercirculaire 2013.

Op basis van het vorenstaande vinden de Achterhoekse gemeenten dat de inwonerbijdrage 2015 met 0,94% moet dalen (ten opzichte van de primitieve begroting 2014).

Wij merken hierover het volgende op.

Wij hebben begrip voor het standpunt van de Achterhoekse gemeenten de hoogte van de inwonerbijdragen voor gemeenschappelijke regelingen te koppelen aan de ontwikkeling van het Gemeentefonds. Wij onderschrijven dit standpunt zelfs voor zover organisaties / gemeenschappelijke regelingen volledig "in control" zijn en (dus) de mogelijkheden in huis hebben door efficiencycyclagen bezuinigingstaakstellingen te realiseren.

Voor de ODA als startende organisatie zonder adequate ICT-voorzieningen een welhaast onmogelijke opgaaf. Daarbij herinneren wij aan de bezuiniging van 9,4 fte (€ 620.000) die de ODA al heeft gerealiseerd ten opzichte van de Gelderse maatlat zoals beschreven in de begroting 2013. Bovendien is in de meerjarenraming vanaf 2016 de volledige vacatureruimte van ruim 5 fte wegbezuinigd

Wij zien dan ook geen kans de door de Achterhoekse gemeenten aangekondigde verlaging van de inwonerbijdrage in de begroting 2015 te realiseren. Wel is de post reiskosten neerwaarts bijgesteld met een bedrag van € 37.000.

Overigens is wel afgesproken dat na verloop van tijd een correctie plaatsvindt op de geraamde loon- en prijsontwikkelingen indien de werkelijke cijfers daartoe aanleiding geven.

V. Procedure

Overeenkomstig het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling ODA stellen wij u graag in de gelegenheid uw zienswijzen op de voorliggende stukken aan ons kenbaar te maken.

Gaarne ontvangen wij deze zienswijzen uiterlijk 14 mei 2014.

De vaststelling van de jaarstukken 2013, de 1^e begrotingswijziging 2014 en de begroting 2015 is voorzien in de vergadering van het algemeen bestuur van 12 juni 2014.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek,

Ir. Petra van Oosterbosch,
directeur Omgevingsdienst Achterhoek